

מהו קו ההגנה של דמיאניוק?

מדוע מחטטים הסניגורים בפרטי השואה?

מה הם עומדים לשלוח מהכובע?

הכביסה של טרבלינקה

במישפטים מזנוסים עומדים נבוכים מול חקירות העדים בירי מרק או'קונור, הסניגור האמריקאי של ג'ון דמיאניוק.

בתחילת המישפט טען הסניגור שי אין להעלות על דוכה העדים אלא עדי ויהיו של הנאשם, אך עכשיו החל הוא עצמו חוקר בפרטי פרטים כל אחד מניצולי טרבלינקה, שעלה על דוכן העדים. הסניגור הירבה כל־כך בחיטוט בפרטים, עד שבית־הדין נראה יגע, ולעיתים אף חסר־בלנות. בית־הדין פט לא הבין את הקשר בין מקום תליית הכנסים בטרבלינקה לבין אשמתו של איוואן דמיאניוק.

כאשר שאל הסניגור האמריקאי גבההקומה, ג'ון גיל, את העד רייכמן היכן תלו את הכנסים בטרבלינקה, הפסיק אותו אב כיתה־דין, השופט רב לויז, בנויפה: "בטרבלינקה נהרגו ונש רפו יותר מ־800 אלף איש, וארוני שואל על הכביסה? השופט עמד לפי סול את השאלה, אלא שאו ניגשו לרוכנו כל עורכי־הדין המשתתפים

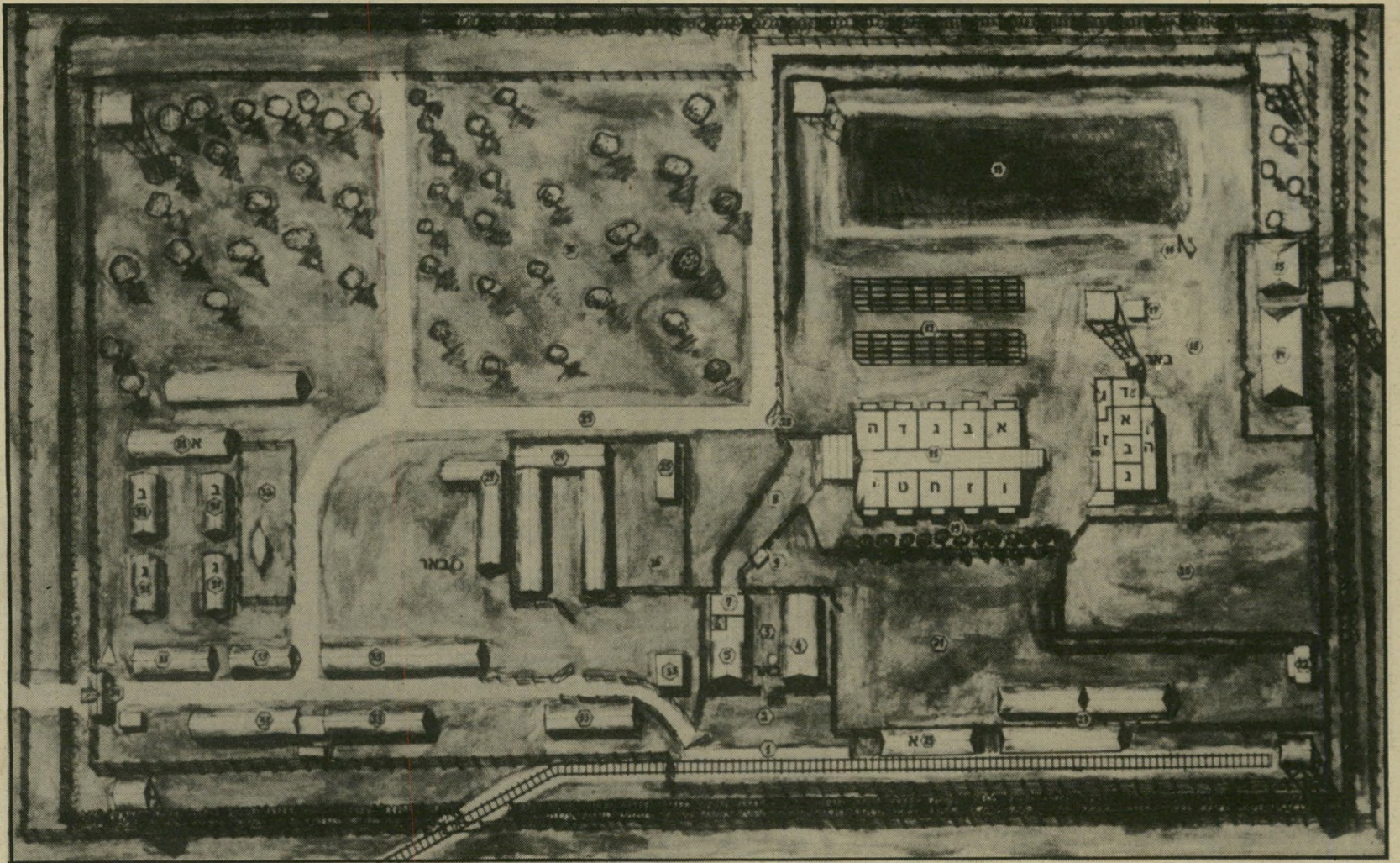
פרט זה היה רק חלק קטן מהפסיפס שיוצרים או'קונור ועוזריו, כדי להוכיח לבית־הדין שאין לסמוך על זיכר רונם של עדיהויהו של איוואן. ניצולי טרבלינקה זיהו את דמיאניוק במיסדר

פקודות, כפי שטען אדולף אייכמן. היא גם אינה מכישה כי איוואן האיום ביצע בטרבלינקה מעשי־אכזריות נור אים. קו ההגנה היחיד שבו בחרה הס ניגוריה במישפט היא הכחשת זהותו

בתי־הדין שבאנגליה נחררו לפני שנים אחדות כאשר התברר כי אדם חף מפשע נתלה על־סמך עדות בתוסלכ של עדי־ראיה, שזיהה אותו בשגגה. בגלל מיקרה זה הוקמה ועדת השופט

בעוד שכל הניצבים האחרים במיסדר היו מגולחים למישעי וכו'. בית־הדין פט המחזי האמין לכל מילה שיצאה מפיה של המתלוננת, הפרוצה ז'אקלין, ואב בית־הדין, השופט בנימין כהן, אף הרחיק לכת ואמר עליה בפסק־דין: "ז'אקלין היא זהב טהור". הוא הרשיע את קריב על סמך זיהויה של ז'אקלין. בעירעור הפך בית־הדין השופט העליון את הקערה על פיה. שני שופטי הרוב, השופטים משה עצינוי וחיים כהן, הזכירו את המיקרים הרבים שנחקרו באנגליה, שבהם קרה עיוות־דין בגלל זיהוי של עדי־ראיה, השופטים גם עמדו על הנקודה כי אם העד נראה בעיני בית־הדין מהימן מאוד כא שר הוא מספר על האירוע עצמו, נוטה בית־הדין להאמין לו גם כאשר הוא מזהה את הנאשם.

אמר השופט חיים כהן: "מהימנותו של עדי־ראיה כרובר־אמת מטביעה הן על עדות־הזיהוי והן על עדות־המעשה חותם של אמת או־ביקטיבית. אך בית־ המישפט צריך קודם כל להיות בטוח

באותיות א' עד י'. מתחתם מסומן במס' 19 המקום, שלמי טענת אחת העדות שימש לתליית כבסים. הסניגורים מבקשים להוכיח שאין זה סביר שבמקום מס' 19 היו נוהגים לתלות את הכביסה - מכיוון שהמיכבסה נמצאת בריחוק מהמקום (כנראה במקום המסומן במס' 12). אותה עדה טענה כי בשעה שתלתה שם את הכבסים ראתה את איוואן האיום, שנמצא ליד תאי־הגאזים. משום כך - יש חשיבות רבה מאוד לאמיתות הסימון של המקום הזה.

"ח"י או "ח"י"? כלם העולם הזה ציון צפיר לא האמין למראה עיניו. הוא הביט במפה הגדולה של מחנה־המוות טרבלינקה, התלויה באולם בית־הדין המישפט, ולפתע היה נדמה לו שהוא רואה את המילה העברית רבת־הסימליות ח"י. האותיות העבריות ח"י מהוות את צריפיה־המגורים של המחנה, ולידן ביתן השרותים. המהווה י. כך נוצרת גם המילה יח"י. בתרשים נראים תאי־הגאזים (מס' 11, מסומנים

שהעד, בהאמינו לתומו שכל עדותו אמת, לא טעה - לא מתוך היסוד הרעת ולא מתוך מיגבלות הזיכרון הא נושי, ולא מתוך השפעות חיצוניות או תתי־הכרתיות". זיהויה של ז'אקלין־זהב־טהור נפ סל במיקרה זה, וקריב זוכה מסעידי האישום באינוסה.

דוולין, שחקרה בעניין והוסיפה מיג בלות למיסדר־הדין. הממשש תקרים ביש ראל בעניין זיהוי עלידי עדי־ראיה, הוא ע"פ 648/77, שמואל קריב נגר מדינת־ישראל. קריב נאשם עלידי פרקליטות מחוז־מרכז באונס ושוד של שלוש פרוצות בשלושה תאריכים נפרדים. אחת הנאנסות זיהתה את הנאשם רק חמישה חודשים אחרי ביי צוע האונס. הסניגור טען כי מיסדר־ הזיהוי שנערך למרשו היה פגום, גם בגלל פרטים טכניים (למשל: שלא נכח בו הסניגור, שהנאשם לא היה מגולח,

של דמיאניוק כאיוואן האיום. כדי להוכיח את זהותו זו של הנא שם, על התביעה לעשות זאת מעל לכל ספק סביר. לשם־כך העלה הנובע המוכשר, מיכאל שקר, את ניצולי טרבלינקה שזיהו את דמיאניוק בתמו נות, וכן יביא את מיסדר־טרונוניקי, כתעודת־החוגר של איוואן דמיאניוק באס"א. בשנים האחרונות נבחנה שאלת מהימנותם של עדי־ראיה במחקרים רבים. הסתבר כי בני־אדם וזכרים רק שברים של אירועים, ומוסיפים להם כתוסלכ פרטים נוספים מדימינום.

תמונות שערכה להם החוקרת מריה רדיווקר בשנת 1976, יותר מ־30 שנה אחרי שראו את איוואן האיום. אם תצליח ההגנה לערער את אמון בית־ המישפט בזיכרונם של העדים הללו, היא תשיג את מטרתה.

ז'אקלין זהב טהור
במישפט דמיאניוק אין טוענים טענות מישפטיות שנטענו בעבר במשפטי נאצים ועוזריהם. הסניגוריה אינה טוענת כי דמיאניוק רק מילא

רגש אשמה לניצולים
על ספק־דין זה הסתמך יורם שפי טל, כאשר ביקש השבוע מבית־